

Sanastos guide för upphovs- personer

UTLÅNINGERSÄTTNING
REDOVISNINGAR
UPPHOVSRÄTTEN

sanasto

sanasto

Sanasto är en litterär upphovsrättsorganisation som grundades 2005. Sanasto försvarar författarnas och översättarnas upphovsrätt och säkerställer deras ersättningar för sekundär användning av litteratur.

VÅR KUNDTJÄNST BETJÄNAR VARDAGAR KL. 10–15.

TELEFON: +358 (0)9 5629 3300

E-POST: INFO@SANASTO.FI

INNEHÅLL

- 4 Tjänster
- 6 Vilka ersättningar betalar vi?
- 8 Utlåningsersättning
- 10 Så här får du din ersättning
- 12 Beskattning
- 14 Användningslicenser
- 16 Dödsbo som kund
- 19 Intressebevakning

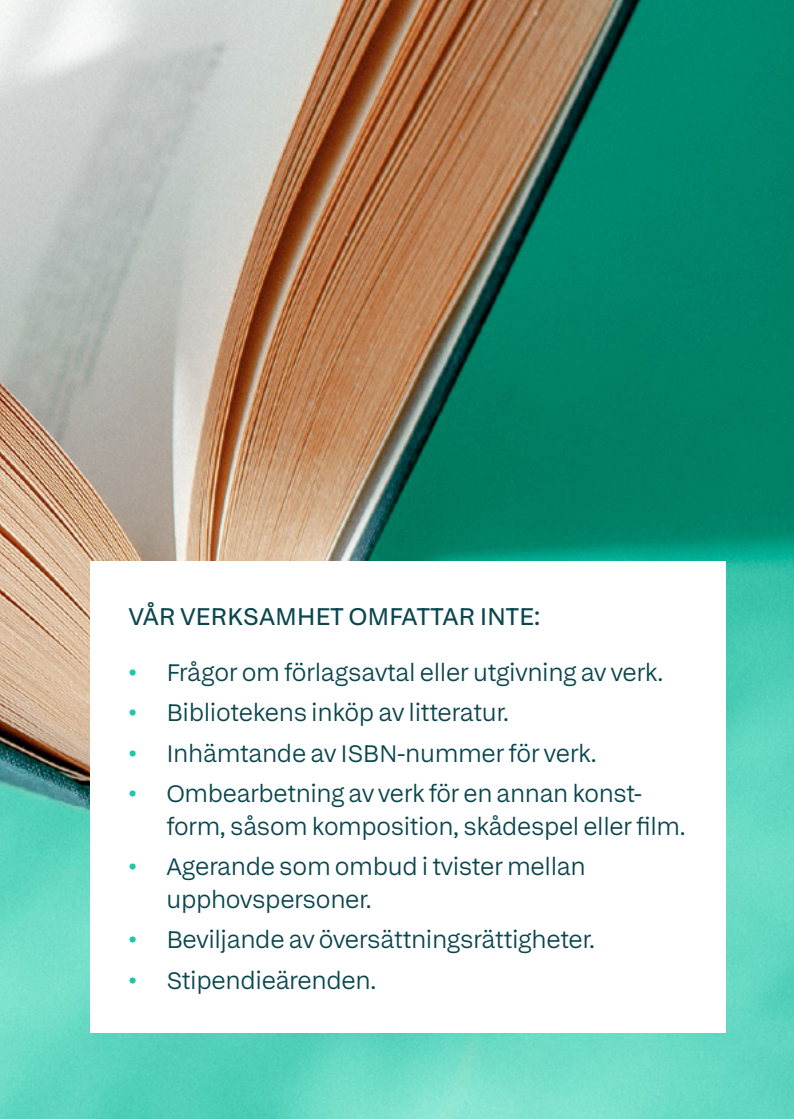
TJÄNSTER

Vi betalar ut utlåningssersättningar och upphovsrättssersättningar för sekundär användning av litteratur till upphovspersoner.

Du kan vidarebefordra licensförfrågningar till Sanasto.

Vi ordnar upphovsrättsliga webinarier och erbjuder information i upphovsrättsliga frågor.

Vi bevakar upphovspersonernas intressen.

VÅR VERKSAMHET OMFATTAR INTE:

- Frågor om förlagsavtal eller utgivning av verk.
- Bibliotekens inköp av litteratur.
- Inhämtande av ISBN-nummer för verk.
- Ombearbetning av verk för en annan konstform, såsom komposition, skådespel eller film.
- Agerande som ombud i tvister mellan upphovspersoner.
- Beviljande av översättningsrättigheter.
- Stipendieärenden.

VILKA ERSÄTTNINGAR BETALAR VI?

Utlåningsersättning
betalas för bibliotekslån.

Publikationsersättningar för användning av enskilda dikter eller textutdrag i nya publikationer, såsom läroböcker eller dödsannonser i tidningar.

Celia-ersättningar för statens tillgänglighetsbibliotek Celias utlåning i fråga om de lån som omfattas av ersättningen.

Ersättning för användning på nätet för användning av enskilda dikter eller textutdrag i webbkanaler.

Ersättning för offentlig framförande av litteratur på olika evenemang, såsom poesiuppläsningar.

Ersättningar för användning av litteratur i radio och tv samt sändningsföretagens e-tjänster.

Utställningsersättning ersättning för visning av dikter eller textutdrag på utställningar.

Sanasto betalar också ut **ersättningar för användning** av litteratur på bibliotek, arkiv och museer.

”Sanasto gör ett värdefullt
och unikt arbete.”

UTDRAG UR KUNDUNDERSÖKNINGEN

UTLÅNINGSERÅTTNING

Utlåningserättningen är en upphovsrättserättning, som betalas för bibliotekslån. Den är ersättning för avgiftsfri användning av verk och för det inkomstbortfall som detta orsakar upphovspersonen.

- Ersättning betalas för boklån från allmänna bibliotek och högskolebibliotek i Finland.
- Ersättning betalas för lån av både fysiska böcker och e-böcker samt e-ljudböcker.
- Ersättningen per lån varierar bland annat beroende på det totala lånebeloppet i hela Finland och de tillgängliga anslagen.
- Till översättare betalas 50 procent av den verkspecifika ersättningen.
- Om ett verk har flera författare delas den lånespecifika ersättningen jämnt mellan dem.
- Utlåningserättning betalas till upphovspersonen när det upplupna ersättningsbeloppet är minst 10 euro.
- Den maximala utlåningserättningen är 32 000 euro för fysiska lån och 15 000 euro för e-lån.
- Utlåningserättning kan betalas retroaktivt för tre år.
- Utlåningserättning är en icke-överlåtbar rättighet. Det innebär att en upphovsperson inte under sin livstid kan överlåta sin rätt till utlåningserättning till en annan part.

UTBETALNINGSTIDTABELL

Vi betalar ut ersättning fyra gånger om året. Sanasto betalar ut utlåningsersättning till författare två gånger om året: på våren och på hösten. Du hittar utbetalningstidtabellen på nätet: sanasto.fi/utbetalningar

SÅ HÄR FÅR DU DIN ERSÄTTNING

1 Fyll i verkförteckningen

Utlåningsersättning betalas endast för verk i verkförteckningen.

Det är viktigt att du själv ser till att verkförteckningen är uppdaterad och korrekt.

- Lägg till i din verkförteckning i OmaSanasto alla verk som du skrivit eller översatt.
- Lägg också till alla författarnamn under vilka du gett ut verk.
- Du kan lägga till verk manuellt eller utifrån OmaSanastos förslag under verkförteckningen.
- Lägg till alla utgåvor och format, såsom e-böcker och e-ljudböcker. Eftersom utlåningsersättningarna betalas utifrån ISBN-nummer, är det viktigt att du anger alla dina verks ISBN-nummer i verkförteckningen.

2 Skicka skattekort när du registrerar dig

Nya kunder ska lämna skattekort till Sanasto.

3 Uppdatera uppgifter om de ändras

Kunden ansvarar för att uppgifterna är aktuella. Uppdatera därför din verkförteckning samt kontakt- och bankuppgifter om de förändras.

UPPHOVSRÄTTSSÄTTNINGAR OCH SOCIALFÖRMÅNER

Notera att upphovsrättssättningar kan påverka dina socialförmåner, såsom arbetslöshets-skyddet och bostadsbidraget. Om du har frågor om upphovsrättssättningar kan du alltid kontakta Sanasto.

BESKATTNING

UPPHOVSRÄTTSERSÄTTNINGAR ÄR FÖRVÄRVSINKOMST

De upphovsrättsersättningar som Sanasto betalar är skattepliktig inkomst, som beskattas som personlig förvärvsinkomst. Skicka ditt skattekort till oss om:

- du registrerar dig i Sanasto mitt under året
- du vill ändra skattesatsen
- du är permanent bosatt utomlands.

Du kan skicka skattekortet via OmaSanasto, per e-post till Sanastos kundtjänst på info@sanasto.fi eller per post till Sanastos kontor.

I de flesta fall får vi våra kunders skattesatser direkt från skattemyndigheten i början av året. Du kan då kontrollera den skattesats som har lämnats in till Sanasto via OmaSanasto. Du behöver därför inte skicka skattekort till Sanasto såvida du inte vill ändra skattesatsen. Nya kunder måste dock skicka in sitt skattekort till Sanasto.

BESKATTNING VIA ETT FIRMANAMN

Beskattningen av en enskild näringsidkares upphovsrättsersättningar kan skötas via firma. En firma ska uppfylla följande villkor:

- Firman ska vara införd i förskottsuppbördsregistret.
- Firmans huvudbransch ska vara litteratur, förlagsverksamhet, översättning eller annat kreativt arbete eller densamma som verken hör till.

Då redovisar Sanasto ersättningarna till upphovspersonen som en del av den personliga beskattningen, och upphovspersonen sköter själv förskottsinnehållningen.

Om du har en firma som uppfyller ovan nämnda villkor ska du meddela firmans FO-nummer till vår kundtjänst.

BESKATTNING AV ÄRVDA UPPHOVSÄTTSERSÄTTNINGAR

Om upphovsrätt har förvärvats genom arv eller testamente beskattas upphovsrättsersättningarna som kapitalinkomst.

Personer som förvärvat upphovsrätt genom testamente eller arv behöver alltså inte lämna skattekort till Sanasto, såvida de inte själva är upphovspersoner och kunder hos Sanasto.

ANVÄNDNINGSLICENSER

DEN SOM HAR SKAPAT VERKET HAR UPPHOVSRÄTTEN TILL DET

Upphovsrätten uppstår automatiskt då verket blivit till, och den behöver inte registreras separat. Inom litteratur får både författaren och översättaren upphovsrätt.

VIDAREBEFORDRA LICENSFÖRFRÅGNINGAR TILL SANASTO

Som vår kund ger du Sanasto i uppdrag att övervaka och förvalta dina upphovsrättigheter inom våra verksamhetsområden. På så sätt behöver du inte förhandla om priset för användningen av dina verk, upprätta avtal om användningen eller sköta faktureringen.

Vi kan bevilja licens för din räkning om någon vill använda tidigare utgivna dikter eller textutdrag av dig

- i offentliga framföranden på till exempel publikevenemang
- i evenemangsmaterial eller dödsannonser
- i ett nytt verk, till exempel en lärobok i modersmål
- i radio eller tv
- på utställningar

Sanasto beviljar licenser endast för användning av enskilda dikter och textutdrag, inte för kompletta verk, såsom för nya romanutgåvor. Sanasto beviljar inte heller licenser för ombearbetning av verk till andra konstarter, såsom kompositioner eller filmer. Sanasto beviljar inte licens för politiskt bundna organisationer utan separat samtycke av upphovspersonen.

BEGÄR ERSÄTTNING FÖR ANVÄNDNING

Vi rekommenderar att alltid kräva ersättning för användning av verk. Denna praxis förbättrar alla upphovspersoners möjlighet att få adekvat ersättning för sitt arbete. Om du bestämmer dig för att själv bevilja användningslicenser för dina verk gäller det att skriftligen avtala om användningens omfattning, längd och pris.

LISTA ÖVER UPPHOVSPERSONER SOM SANASTO REPRESENTERAR

I OmaSanasto kan du ge ditt samtycke till att ditt namn publiceras på vår webbplats i listan över upphovspersoner som Sanasto representerar. Listan underlättar ansökan om tillstånd, eftersom den gör det möjligt för den som ansöker om tillstånd att kontrollera vilka texter han eller hon kan få tillstånd att använda via Sanasto.

DÖDSBO SOM KUND

ÖVERFÖRING AV UPPHOVSRÄTT

Upphovsrätten gäller i 70 år efter utgången av upphovspersonens dödsår. Efter upphovspersonens frånfälle övergår upphovsrätten till rättsinnehavaren enligt bestämmelserna om giftorätt, arv och testamente.

I fråga om upphovsrätten har rättsinnehavaren mycket lik ställning som upphovspersonen. Tillstånd ska inhämtas för användning av verk, och rättsinnehavaren är berättigad till ersättning för användning av verk.

Om det finns flera rättsinnehavare kan de upphovsrättsersättningar som Sanasto förvaltar betalas ut på följande alternativa sätt:

OM ARVET INTE ÄR SKIFTAT

- A** betalas ersättning på dödsboets konto eller
 - B** separat på varje rättsinnehavares konto.
-

OM ARVET REDAN ÄR SKIFTAT (åtminstone i fråga om upphovsrätten)

Betalas ersättning på varje rättsinnehavares konto enligt den procentuella andel som fastställts vid arvskiftet.

I alla dessa situationer ska rättsinnehavarna befullmäktiga en person att agera som kontaktperson visavi Sanasto.

Arvet kan också skiftas efter att en kundrelation har etablerats med Sanasto och ersättningar betalats ut enligt den första modellen. Efter arvskiftet betalas ersättningarna direkt till respektive rättsinnehavare. I sådana situationer ska ni kontakta Sanastos kundtjänst.

INTRESSEBEVAKNING

SANASTO FRÄMJAR UPPHOVSPERSONERS RÄTTIGHETER

Samhällelig påverkan för att förbättra författarnas ställning och stärka upphovsrätten utgör en central del av vårt arbete. Vårt mål är en upphovsrättslagstiftning som tryggar upphovspersonernas rättigheter, främjar deras verksamhetsförutsättningar och stöder kreativt arbete. Upphovsrättsinnehavare måste ha rätt att bestämma hur deras verk används och få relevant ersättning för det.

Det är allt viktigare att försvara upphovsrätten, eftersom den lätt blir mer oklar i digitala miljöer. Utöver en gedigen upphovsrättslagstiftning krävs det därför också en omgivning som förhåller sig positivt till upphovsrätten. Vi är en aktör i den gemensamma intressebevakningen av den kreativa sektorn, och vi deltar aktivt i diskussion om upphovsrättsliga frågor.

JURIDISK RÅDGIVNING

Vi hjälper författare när frågor om upphovsrätt eller användningstillstånd väcker funderingar. Du hittar mycket information om upphovsrätt även på vår webbplats. Det är värt att kontakta oss om du misstänker att ditt verk används utan tillstånd. När det gäller ersättning för upphovsrättsintrång kan man oftast komma överens om detta i efterhand.

SANASTO.FI

HÖGBERGSGATAN 30 A, 00130 HELSINGFORS

+358 (0)9 5629 3300 • INFO@SANASTO.FI

FACEBOOK: FB.COM/SANASTO • INSTAGRAM: @SANASTO